Č. 5416.

Mimořádná opatření: O skutkové podstatě přečinu nedovoleného vývozu čsl. bankovek podle vl. nař. č. 113/1919.

(Nález ze dne 24. února 1926 č. 25.100/25.)

Prejudikatura: Boh: 976, 1000 adm. a j.

Věc: Ant. A. v Neapoli proti zemskému finančnímu ředitelství v Praze o nedovolený dovoz čsl. státovek.

Výrok: Stížnosti se jednak zamítají jako bezdůvodné, jednak odmítají jako nepřípustné.

Důvody: Trestním nálezem berní správy na Král. Vinohradech z 2. března 1922 byl st-l uznán vinným přečinem nedovoleného vývozu čsl. státovek podle čl. 2 a 6 nařízení ze 6. března 1919 č. 113 Sb., spáchaného tím, že dne 13. dubna 1920 nastoupil cestu rychlíkem z Prahy do Curychu, maje s sebou za 194.000 Kč čsl. státovek, a odsouzen k pokutě 30.000 Kč (v případě nedobytnosti k vězení 6 měsíců); současně vysloveno propadnutí zadržených státovek za 194.000 Kč ve prospěch státu. Rekursu jeho — — — — bylo rozhodnutím zem. fin. řed. v Praze z 8. dubna 1925 vyhověno, že uložená pokuta byla snížena na 20.000 Kč (náhradní vězení na 4 měsíce), ostatně však rekurs zamítnut. — — — —

O stížnosti uvážil nss takto: — — — —

St-l vytýká, že neprávem prý tvrdí žal. úřad, že st-l učinil již veškerá opatření k vývozu dotyčných státovek potřebná; tím popírá st-l vůbec objektivní předpoklad přečinu podle čl. 2 a 6 cit. nař. č. 113/1919. Žal. úřad po této stránce vyslovil, že trestný čin sám počíná již tím okamžikem, kdy se učinila opatření, potřebná k vývozu a trvá až do skutečného vývozu; možnost ustoupiti od provedení nerozhoduje, pokud se skutečně neustoupilo. Poněvadž st-l měl zakoupený jízdní lístek a poukázku na spací vůz z Prahy do Curychu a zaujal již také své místo v rychlíku, stalo se tím již vše, čeho bylo zapotřebí, aby peníze, které měl u sebe, byly vyvezeny. Stížnost naproti tomu tvrdí, že tato opatření, byvše učiněna v Praze, tedy 200 km od hranic, nebyla ještě vším, čeho bylo zapotřebí k vývozu, zejména že nemohl býti trestní čin spáchán před početím jízdy. Námitku tuto neuznal nss důvodnou. Jak vyslovil tento soud již v nálezech Boh. 976, 1000 adm., není k podstatě přečinu dle čl. 2 a 6 cit. nař. č. 113/1919 zapotřebí, aby se vývoz skutečně provedl, a páše vyvážející přečin takový již tím, že učiní vhodná opatření, aby vývoz valut byl dokonán, nenastane-li mimořádná neočekávaná překážka. Přečin ten páše se po celou dobu, co valuty nad dovolenou míru za účelem vývozu u sebe chová. Jestliže st-l, maje u sebe zmíněné státovky, zaujal již své místo v rychlíku se zřejmým úmyslem vyjeti z Prahy do ciziny, započal tím již obvyklým způsobem cestu za hranice, čímž již počalo objektivně »vyvážení« těchto státovek. Okolnost, že před překročením hranice mohl cestu přerušiti a peníze zde nechati a tím »vývoz« neuskutečniti, nemůže padati na váhu, když se tak skutečně nestalo jeho vlastním dobrovolným počinem, nýbrž bylo mu ve vývozu zabráněno zakročením úředních orgánů.

Dále se namítá, že zde není subjektivního zavinění

st-lova, nutného k tomu, aby mohl býti trestán pro tento přečin, t. j. vědomí, že věc vyvážená jest věcí, postiženou zákazem vývozu. Žal. úřad vyslovil, že předpoklad tento je zde splněn, poněvadž st-l resp. jeho právní zástupce výslovně uvedl, že st-l stojí ve stálém spojení s devisovou ústřednou a že zná předpisy o omezení vývozu čsl. peněz. Stížnost však znovu poukazuje na to, co st-l tvrdil v řízení, že totiž vůbec nevěděl, že zmíněné státovky má u sebe.

Poněvadž podle ustanovení čl. 2 a 6 nař. č. 113/1919 jest zakázáno »v y v á ž e t i« valuty, a osoba cestující do ciziny smí »vzíti s sebou« jen 500 Kč, předpokládá ovšem nedovolený vývoz valut, trestný dle čl. 6 cit. nař., že jde skutečně o »vyvážení«, t. j. o vědomou činnost za účelem vývozu. Veze-li tedy někdo s sebou něco, aniž by vůbec o tom věděl, že to u sebe chová, nemohlo by jíti o vědomou činnost za účelem vývozu, o držení, chování věci s úmyslem vyvézti ji za hranice. Kdyby tedy st-l mohl prokázati náležitým způsobem správnost svého tvrzení, že vůbec bez jeho vědomí a dokonce proti jeho vůli zmíněné peníze, místo aby byly odevzdány podle jeho disposic Živnostenské bance, byly jistou osobou, jím jmenovanou, zastrčeny do jeho svrchníku a tam zapomenuty, pak by bylo uznati, že v době, kdy byl zadržen, nejednal s vědomím, že vyváží věc, jejíž vývoz jest zakázán.

Okolnost ovšem, zdali určitá osoba má u sebe jistou věc s vědomím či bez svého vědomí, jest otázkou skutkovou, která může býti řešena jen hodnocením různých skutkových okolností jednotlivého případu. Úsudek pak, k němuž úřad resp. nalézací senát hodnocením těchto skutkových okolností dospěje, jest součástí skutkové podstaty, který nss nemůže nahraditi úsudkem vlastním, nýbrž může jen se stanoviska § 6 al. 2, zák. o ss zkoumati, zda úsudek ten spočívá na bezvadně provedeném řízení správním a není-li s rozporu s obsahem spisů, a nespočívá-li na úvahách protismyslných, nelogických, či vůbec nepřípustných.

Nic takového však nss nemohl v případě, o který jde, shledati. St-l v trestním řízení uváděl různé okolnosti, jimiž vysvětloval, jak se stalo, že krátce před nastoupením své cesty dne 13. dubna 1920 shromáždil větší částku peněz, co s nimi zamýšlel a jak se stalo, že byly v jeho svrchníku v době, kdy již vstoupil do rychlíku a zaujal své místo. Žal. úřad neopomenul provésti veškerá šetření, která měla pravdivost údajů těch zjistiti, a provedl všecky důkazy, st-lem případně jeho právním zástupcem navrhované, vyjma výslech jmenované osoby, jež prý st-le v kritické době provázela, od jejíhož slyšení následkem neznámého pobytu st-l sám svým právním zástupcem upustil. Že by tedy řízení bylo neúplné, nelze shledati.

Výsledek tohoto šetření hodnotil žal. úřad v ten způsob, že neuznal prokázaným st-lovo tvrzení o jeho nevědomosti, že měl peníze ty v kritickém okamžiku u sebe. Že by tento úsudek odporoval obsahu spisů, nelze uznati, neboť nikde není přímo potvrzeno, že st-l vědomí to vůbec míti nemohl; že by pak úsudek ten byl nelogický, nebo spočíval na úvahách vůbec nepřípustných, nemohl nss rovněž shledati, neboť okolnosti, st-lem uváděné, a výsledek šetření o nich konaného, nijak nevylučují logickou možnost úsudku úřadu žal. tak, jak jej ve svém rozhodnutí uvádí a odůvodňuje.

Nelze tedy také po této stránce uznati stížnost důvodnou. — — —